

Ob vstopu v Novo leto

Ko zaključujemo letošnje poslovno leto, to je zadnje leto srednjeročnega obdobja 1976–1980, je prav, da napravimo vsaj grobo oceno doseženih rezultatov in pogledamo naloge, ki nas čakajo v naslednjem obdobju, posebno pa v letu 1981.

Vkljub slabemu začetku v letu 1976, so se rezultati poslovanja boljšali iz leta v leto tako, da smo lahko ob zaostrenih pogojih gospodarjenja z letošnjimi dosežki zadovoljni. Prodrlo je spoznanje, da lahko samo tržno usmerjena in pravočasna priprava zagotavlja realizacijo načrtovanih poslovnih rezultatov. Tak način dela se nam je v zadnjih letih bogato obrestoval, kar je razvidno iz rasti kazalcev dohodka, dohodka na zaposlenega, osebnih dohodkov in krepitve gospodarske moči delovne organizacije. Slabša pa so bila prizadevanja pri uresničitvi načrtovanega izvoza, ki postaja osnova za normalno preskrbo proizvodnje z osnovnimi surovinami, z rezervnimi deli in z moderno tehnologijo.

Pri tem pa lahko rečemo, da je bila preskrba v letošnjem letu zadovoljiva in da ni prihajalo do zastojev in trganja proizvodnih tokov oziroma prisilnih dopustov, kar se je često dogajalo velikemu številu delovnih organizacij v vseh vejah našega gospodarstva.

Na področju investiranja nam ni v celoti uspelo uresničiti postavljenih ciljev, zato smo vse neizvršene naloge tehnološke modernizacije vnesli v plane 1981–1985.

Izpolnjevanje dogovorjenih dobavnih rokov z našimi kupci se je v letošnjem letu ravno tako izboljšalo, kar je rezultat večje zavzetosti vseh delavcev v proizvodnih temeljnih or-

ganizacijah in posameznih sektorjev ter boljše notranje organiziranosti. Še posebej pa to velja za končne proizvodne faze.

Kako pa v letu 1981 in ostalih letih prihajajočega srednjeročnega obdobja?

Brez dvoma bo potrjena trditev, da bodo ukrepi za ustaleitev našega gospodarstva delovali na naše delo in življenje še z večjo ostrino, kakor se je to dogajalo v letu 1980. Na to opozarjajo tudi vse resolucije nadaljnjega razvoja, iz katerih veje treznost in prepričanje, da je naš nadaljnji razvoj odvisen samo od naših lastnih moči in dela.

To zadnje pa še posebej velja tudi za našo delovno organizacijo, ki je še vedno v veliki odvisnosti od uvoza in drugo, da uresničitev postavljenih ciljev v temeljih planov 1981–1985, predstavlja osnovo nadaljnjega razvoja delovne organizacije Tekstilindus. Zato moramo na področju izvoza in z dohodkovnim povezovanjem znotraj tekstilne reprodukcije verige storiti več kot smo storili v preteklosti in v dobršni meri spremeniti odnos do proizvodnje, ki nam bo zagotavljala pravice uvoza, tako za redno oskrbo tekoče proizvodnje, kakor tudi za modernizacijo posameznih faz tehnološkega procesa. Nič manj pomembno ni še racionalnejše obnašanje pri potrošnji materiala in energije, izrabi proizvodnih kapacitet in delovnega časa, kar se mora pokazati v rezultatih našega dela to je v večji storilnosti, v večjem dohodku in tudi v boljši kakovosti.

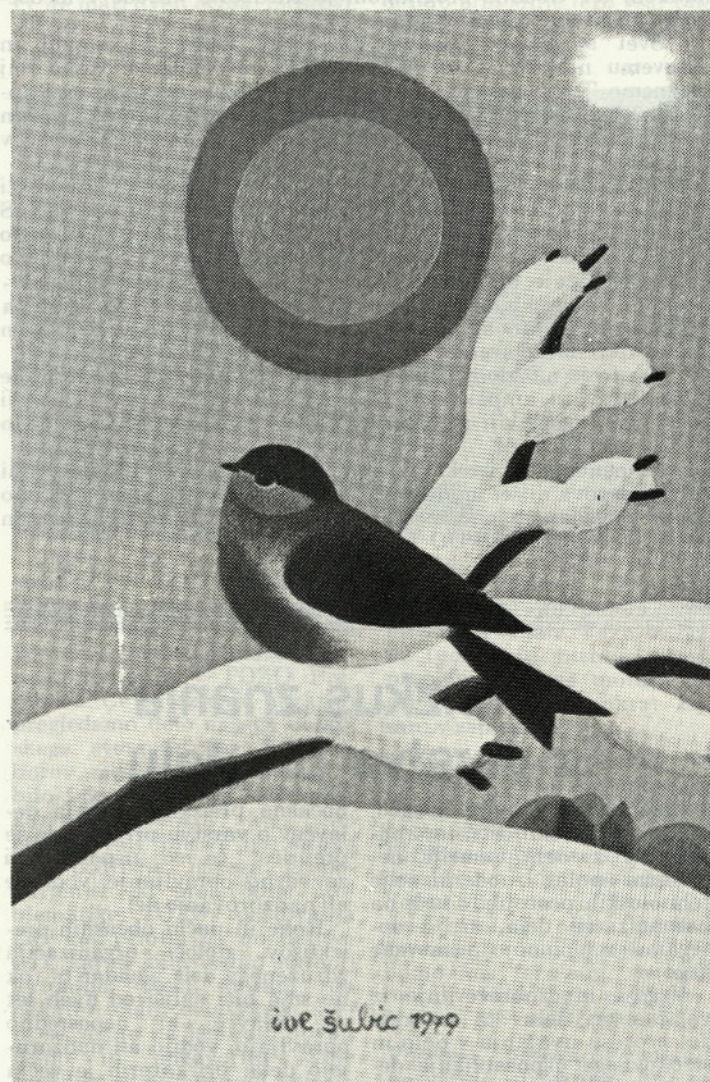
Mislím, da vse to niso ovire, ki jih mi kot kolektiv ne bi bili sposobni prebroditi, saj smo v preteklosti večkrat dokazali s svojim delom in trdoživostjo,

da nam pripada enakopravno mesto v naši družbeni skupnosti.

Zato pozivam vse delavce našega kolektiva, da v letu 1981 še z večjo zavzetostjo pripomorejo k realizaciji postavljenih ciljev in s tem k na-

daljnemu dvigu življenjske ravni zaposlenih in ugledu ter krepitvi delovne organizacije.

Vsem delavcem in upokojencem želim v novem letu 1981 veliko delovnih uspehov in osebne sreče. **Franc Hočevar,** glavni direktor

SREČNO NOVO LETO 1981

Naš dolg do tovariša Tita

Pisati o Titu je lahko, saj je jasno, da pišemo o vzorniku, o katerem ni nikoli dovolj povedano, vendar v teh dneh pred zaključkom leta moramo ponoviti našo obljubo in dolg do našega Tita.

Težko nam ni samo zato, ker je misel in beseda o njem prekrita z žalostjo, marveč tudi zato, ker je toliko izrečenega o njem, da človeku primanjkuje izrazov, da ne bi ponavljali besed, ki so jih izrekli že drugi. Novinarji, pisci, poeti in umetniki vsega sveta segajo najgloblje v svojo dušo, da bi poiskali primerne izraze, s katerimi bi izkazovali Titu hvaležnost, nam pa lajšali bolečino.

Pa pustimo ob strani to in preidimo k stvarnosti. TITO, genij, ki ga je rodila slovenska mati, je v času zgodovinskega odločanja sveta združil pet narodov z več deset strankami Jugoslavije v enotno silo. Vodil je težak a pravičen boj in zmagal. Usoda jugoslovanskih narodov je bila v njegovih pravičnih rokah. Srečni smo, da smo imeli Tita. Tudi razplet druge svetovne vojne bi bil drugačen za cel svet — o čemer so si danes enotni tudi politiki in zgoovinarji sveta — če ne bi bilo njega. Dokazal je, kako je pravičnost, poštenje in prijateljstvo med narodi veliko močnejše od terorja in krivice.

Delo, ki ga je opravil v 35 letih po vojni za jugoslovanske narode in za svet, ga uvršča v sam vrh uglednih vodilnih oseb sveta. Bil je moder, pošten, dosleden borec za pravico in mir. Kdo ve, koliko gorja, solz in krvoprelitja je preprečil na svetu, saj kjerkoli se je pojavil v svetu vladajočih si nasprotij, je potišalo rožljanje z orožjem, popuščale so napetosti, in s svojim toplim očetovskim naukom ter treznim programom je združeval narode v medsebojno prijateljsko sodelovanje.

Svet se danes zgleduje po Titu, Titovi Jugoslaviji in Titovemu narodu — tu se pričenjajo naši dolгови. Kako naj ostanemo Titov narod — vreden njega? Kako obdržati spoštovanje 3,7 milijard ljudi na svetu, ki so se po svojih vladarjih in zastopnikih tako spoštljivo poslovali od njega na dan pogreba v Beogradu?

Če hočemo obdržati to spoštovanje, moramo posnemati Titov lik, moramo biti njegovi zvesti sinovi, njemu podobni. S tem bomo obdržali ne le spoštovanje v svetu, marveč bomo tako nadaljevali pot tovariša Tita, z zgledom bomo širili njegovo vedno živo idejo bratstva med narodi in tako prispevali zgodovinski in človeški delež človeštvu. Zavedajmo se, da je naša dolžnost, da ostanemo nosilci Titovega lika in ideje, v katerem marsikateri narod sveta išče rešitve, mir in srečo.

Vse to je naš dolg. Če bomo ta navodila izvajali, ne bomo le za vzgled svetu, ampak bomo, kar je za nas najvažnejše — v svoji domovini Jugoslaviji močna, bratska, nezlomljiva sila in bomo živeli v miru in sreči.

Namenoma ne izrekam besede »pokojni«, ker Tito za nas ni umrl. Njegova misel in ideja sta trajna, njegovo delo pa bomo po poprej povedanem nadomeščali mi — narod, in je med drugim tudi to — NAŠ DOLG DO TOVARIŠA TITA.

P. P.

Preizkus znanja iz varstva pri delu

Zmanjšanje števila nezgod, obolenj, invalidnosti ter odsotnosti z dela temelji nedvomno poleg modernizacije tehnoloških postopkov tudi na humanizaciji dela, ki jo dosegamo s pomočjo varstvene vzgoje.

Vzgoja in izobraževanje iz varstva pri delu sta sestavni del procesa uvajanja v delo in strokovnega usposabljanja delavcev v združenem delu.

Organizacija združenega dela mora zagotoviti, da je vsak delavec teoretično in praktično usposobljen ob razporeditvi na delo. Poučen mora biti o delovnih razmerah, nevarnostih pri delu, o varstvenih ukrepih in sredstvih ter opremi za osebno varnost pri delu. Kasneje pa je treba preveriti, ali je to znanje tudi osvojil in ga bo znal uporabljati pri svojem delu.

V ta namen mora organizacija združenega dela opraviti

občasne preizkuse znanja delavcev o varstvu pri delu, da se prepriča, če so usposobljeni za varno opravljanje, vodenje ali nadzorovanje del.

Roke in način občnih preizkusov, določi organizacija združenega dela, vendar ta rok ne sme biti daljši od dveh let za delavce, ki neposredno opravljajo, vodijo ali nadzorujejo dela, pri katerih je večja nevarnost poškodb in zdravstvenih okvar.

Tako smo v letošnjem letu v naši organizaciji združenega dela imeli nalogo, da preverimo znanje o varstvu pri delu vseh zaposlenih, kar smo skoraj v celoti izvedli. Ugotavljamo, da je znanje iz varstva pri delu zadovoljivo. S tem pa še ni rečeno, da na vzgojno varstvenem področju ni potrebno nadaljnje delovanje — izobraževanje. To nam je podlaga in vzpodbuda tudi za vnaprejš.

T. M.

Slavnostna seja DS

V petek, 28. novembra je bila v počastitev Dneva republike — 29. novembra, slavnostna seja delavskega sveta delovne organizacije. Poleg članov delavskega sveta so se seje udeležili še predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predstavniki TOZD in DS Skupne službe.

Predsednik delavskega sveta Vili Legat je prebral slavnostni govor, nato pa je v kulturnem programu nastopil pevski oktet Glasbene šole iz Kranja, ki je zapel nekaj borbenih in narodnih pesmi.

R. G.

Informiranje v prihodnjem letu

Koncem oktobra je odbor za informiranje obravnaval problematiko okoli informiranja v naši delovni organizaciji. V letošnjem letu bomo vključno z novoletno številko izdali štiri številke glasila Tekstilec, poleg tega pa smo doslej v tem obdobju izdali tudi 26 številc ciklostranega Informatorja.

Praksa je pokazala, da je ob 1-kratnem mesečnem izidu časopisa Tekstilec nemogoče objavljati tekoče informacije — se pravi aktualne in pravočasne, če se upošteva, da samo od oddaje gradiva na Gorenjskem tisku do izida časopisa poteče najmanj 10 dni. Prav zato smo večji del informacij posredovali preko Informatorja.

Odbor za informiranje je nato v začetku novembra organiziral skupen posvet s predstavniki TOZD o vsebini, načinu in oblikah nadaljnjega informiranja v naši delovni organizaciji in tako bo do konca letošnjega leta pripravljen načrt informiranja za prihodnje leto.

Dogovorjeno je bilo, naj bi v prihodnjem letu izšlo 6 številc Tekstilca (povprečno na 2 meseca 1 številka), za dopolnitev pa se bo uvedla tudi 1-krat mesečno stalna oblika Informatorja, ki naj bi izšla vsakega 15. v mesecu. To bodo skrajšana in s kratko obrazložitvijo podana mesečna poročila o proizvodnji, prodaji in

finančnem uspehu posamezne TOZD oz. delovne organizacije kot celote. Poleg te stalne oblike pa bomo po potrebi izdali tudi občasne Informatorje (pred zbori delavcev ali ob drugih podobnih priložnostih oz. dogodkih) — skratka v Informatorju bodo zajete vse tiste zadeve, o katerih morajo biti delavci seznanjeni, pa jih časovno ne bi mogli pravočasno objaviti v Tekstilcu.

Odbor za informiranje je istočasno pristopil tudi k akciji 1000 delavcev — sodelavcev, ki jo je organizirala Zveza sindikatov Slovenije. Namen akcije je, privabiti k sodelovanju čimveč novih sodelavcev — dopisnikov glasila. Tako smo že v zadnji številki našega Tekstilca objavili na posebni strani prispevke tistih sodelavcev, ki so prvič poslali svoje prispevke na naše uredništvo. Člani odbora za informiranje so prevzeli dolžnost, da akcijo popularizirajo po temeljnih organizacijah, tako da bo čutili več sodelovanja delavcev iz neposredne proizvodnje, po drugi strani pa smo mnenja, da bo časopis vsebinsko tudi bolj pester.

Z novim letom bomo tako tudi na področju informiranja vnesli določene spremembe in potrudili se bomo, da boste kar najbolj zadovoljni.

Urednica

Naše TOZD v letošnjem letu

TOZD Predilnica

Z letošnjim letom se izteka 5-letno obdobje, katero je bilo zelo dinamično, tako v tehnično-proizvodnem smislu kot v družbeno političnem življenju. Dela je bilo vedno na pretek in rezultati nam bodo dobra podlaga za vstop v novo srednjeročno obdobje 1981–1985.

V predilnici se je v zadnjih letih upokojilo zelo veliko število tistih delavcev, ki so prišli k nam v prvih povojnih letih. Lahko rečemo, da se je izvršila zamenjava generacije, kar ni bilo lahko in niti ne brez posledic. Značilno v letošnjem letu je bilo to, da smo končno le napravili preobrat na bolje – z ozirom na dosežene rezultate. Prikazani podatki, ki bazirajo na rezultatih 11 mesecev in na prognozi za december letošnjega leta, nam povedo naslednje:

Preje bomo proizvedli 3.365 ton, napram planu za l. 1980, ki znaša 3.338 ton, kar nam pove, da smo dosegli plan s 100,8 %. Če ta podatek primerjamo z doseženimi 3.166 tonami v letu 1979, smo torej letos proizvedli 199 ton ali 6,3 % več preje kot lani.

Ta rezultat pa je bil dosežen z izrednimi napori celotnega kolektiva, kar je razvidno tudi iz števila nadur in sicer je bilo skupno opravljenih nadur preko 25.600 – napram letu 1979, ko je bilo opravljenih 17.241, oz. to pomeni, da smo za 46 % povečali nadurno delo, da smo zadostili potrebam po preji. Pogoji obratovanja niso bili v tem letu nič spremenjeni – tudi število zaposlenih se je gibalo v enakem povprečju kot v letu 1979 (ali zadnjih štirih letih).

Ko že govorimo o pogojih obratovanja, lahko rečemo naslednje:

1. Proizvodnja je morala še bolj slediti direktnim potrebam tkalnic, oz. se v največji možni meri podrediti modnim trendom.

2. Menjave sortimentov niso bile številčno prav nič zmanjšane napram letu 1979 (627 menjav).

3. Izostanki z dela se znižujejo zelo počasi in sicer so znižane samo boleznine, povečani pa porodniški dopusti, redni dopusti pa so ostali približno na istem nivoju.

4. Fluktuacija zaposlenih se je gibala na istem nivoju kot v

letu 1979 – vstopilo je 68 delavcev, izstopilo pa 63.

5. Tudi strojne kapacitete se v letu 1980 niso menjale, celo leto smo obratovali z dvema Pc stroji manj.

Za letošnje leto smo predvidevali rekonstrukcijo 7 pristančnih strojev in 6 flajerjev – kar pa smo pričeli izvajati šele v drugi polovici novembra, t.j. na pristančnih strojih, ostalo pa se bo realiziralo šele v začetku prihodnjega leta.

V tem pogledu bo tako prihodnje leto nekoliko bolj živahno, saj se bo postavilo še 2 flajerja, 6 raztezalk (3×2 pasaži) in 8 kom pristančnih strojev – vse iz proizvodnje Krušik Valjevo.

S to investicijo se bo izpopolnilo naš strojni park tako, da bomo sposobni proizvajati več sintetičke, s katero bomo v prihodnosti morali nadomestiti bombaž, ki se mora ves uvažati.

Zaradi omejitve uvoza nastajajo motnje na vzdrževanju strojev zaradi težav pri oskrbi z rezervnimi deli – kar bo v prihodnjem letu vseskozi največji problem. Že sedaj je bilo potrebno veliko iznajdljivosti in improvizacij na vseh ravneh, da nismo prihajali do večjih zastojev.

Ko smo se ukvarjali s problemi uvoza – bodisi surovin ali rezervnih delov – smo na koncu leta ostali brez domačega poliestra, kar je resno ogrozilo našo proizvodnjo predvsem v pogledu izpolnjevanja sortimana. Pričakujemo, da bo prihodnje leto v tem pogledu boljše, ko bo stekla proizvodnja poliestra v Varteksu.

Ko ob zaključku leta polagamo obračun našega dela, moramo kritično presoditi naše dosežke. Pri tem moramo priznati, da se vsi nismo enako trudili. Potruditi se bomo namreč morali za kvaliteten premik bodisi pri svojem odnosu do dela, do kvalitete, discipline in ne nazadnje tudi pri samoupravnem odločanju. To bo naša najboljša izkaznica za vstop v prihodnje – zelo stabilizacijsko leto in istočasno tudi v naslednje srednjeročno obdobje.

S tem zaključujem moje misli in koristim priliko, da vsem sodelavcem tako v TOZD, kakor v ostalih delih naše delovne organizacije, želim srečno in uspeha polno novo leto 1981.

Svoje najboljše želje pa pošiljam tudi vsem našim upokojencem, da bi tudi v letu 1981 imeli zdravja in vedrega razpoloženja na pretek, pa tudi kaj časa za obisk v naši sredini, kjer ste vedno dobrodošli.

B. Pertot

ŠEFIKA MEHADŽIĆ je ena najboljših previjalk v predilnici. Je mati dveh otrok, in pravi, da niti v službi, niti doma nima nobenih posebnih problemov.

Pridna pri delu in skromna pri željah je zaupala, da si želi, naj bi bilo prihodnje leto vsaj tako dobro, kot je bilo letošnje, pa bo prav zadovoljna.

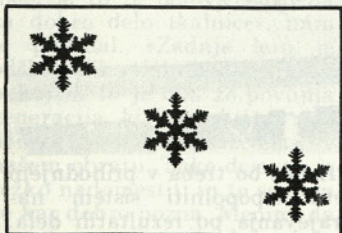

JUSTA RAKAR – predsednica DS TOZD Predilnica: »Ob koncu leta, ko na vseh področjih delamo inventuro, bi povedala nekaj o našem samoupravljanju v TOZD Predilnica. Če se ozremo nazaj in pregledamo delo našega delavskega sveta in njegovih odborov, moramo reči, da niti ni bilo tako slabo, saj smo imeli kar 22 sestankov, kjer smo obravnavali precej na široko vsa področja našega gospodarjenja: od proizvodne problematike TOZD, poslovanja DO kot celote, pa do delitve OD, kar je bilo vedno najbolj aktualno. Reči moram, da nekateri člani delavskega sveta še vedno ne jemljejo dovolj resno in odgovorno svoje funkcije. S problemom sklepčnosti se ravno nismo srečevali, bili pa smo pogosto na meji letete. Kot že večkrat, bi rada ponovno poudarila, da smo bili člani delavskega sveta izvoljeni iz delovnih sredin, in zato bi se morali zavedati odgovornosti do sodelavcev, ki so nam zaupali, da jih zastopamo. Težave, ki jih imamo verjetno vsi pri svojem delu, ne more reševati posameznik sam s kritiziranjem v garderobi ali v obratu za strojem. Bolj na mestu bi bilo, če bi te svoje

težave in kritične pripombe zaupali članom delavskega sveta, ki bi jih potem posredovali na sejah. Tako bi lažje in tudi dosti hitreje reševali probleme, saj se morajo le-ti uresničiti, ko so enkrat zapisani v zapisniku.

Če se ozremo nazaj, smo prebrodili težko stabilizacijsko leto. Težko je bilo za delovno organizacijo kot celoto, občutili pa smo ga seveda najbolj delavci z nizkimi osebnimi dohodki. Tudi novo leto, ki je pred nami, ne obeta kaj dosti sprememb in izboljšav. Da bomo kos težavam, se bomo morali vsi še bolj potruditi z dobrim in kvalitetnim delom.

Posebno pozornost moramo posvetiti surovinam in materialu, s katerim delamo, ker prav tu lahko mnogo prihranimo. Posebna skrb velja tudi varčevanju z energijo. Moja želja za leto, ki je pred nami, je ta, da bi bil poslovni uspeh naše delovne organizacije vsaj tak kot je bil letos, da bi našim službam uspelo zagotoviti surovine, ki jih potrebujemo pri našem delu in da bi proizvodnja nemoteno tekla. Vse sodelavcem pa ob koncu želim srečno in uspešno novo leto 1981«

Naše TOZD v letošnjem letu

TOZD Tkalnica

Izteka se leto 1980 oz. leto stabilizacijskih naporov in ukrepov za stabilnejši razvoj v prihodnem srednjeročnem obdobju naše temeljne oz. delovne organizacije. Zato je bilo letošnje leto sila dinamično in pestro. Obvladovati je bilo treba mnoge težave, še posebno preskrbo z reprodukcijskim materialom in uvoženimi rezervnimi deli. Kljub temu pomanjkanju je obema delovnim enotama uspelo ob podpori samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij premagati težave ter izpolniti sprejete planske obveznosti. Tako lahko pričakujemo, da bo proizvodni program v tekočih metrih dosežen 103 %, v votkih pa 101 %. Enake rezultate lahko pričakujemo tudi na področju doseganja kakovosti in produktivnosti dela ter rokovno izvrševanje dispozicij oz. asortimenta.

Nadalje moramo ugotoviti, da bo temeljna organizacija dosegla pomembne rezultate tudi na poslovnem področju. Tako se bo dohodek na delavca povečal za ca. 34 %, akumulacija v primerjavi z dohodkom pa za ca. 78 %; kar pa je najbolj pomembno, da je celotna delitev dohodka v skladu z družbenim dogovorom in resolucijskimi načeli. Ti rezultati jasno dokazujejo notranjo stabilnost poslovanja temeljne organizacije in kar je še najbolj pomembno: tudi njen bodoči, varnejši in stabilnejši ekonomski položaj v okviru delovne organizacije Tekstilindustrije.

Glede investicijske dejavnosti se v letu 1980 ne moremo posebej pohvaliti. S sprejetjem stabilizacijskega programa se bodo morale naložbe po srednjeročnem planu razvoja bistveno zmanjšati. To pa pomeni, da bo tudi naša temeljna organizacija morala iskati druge oblike in cenejše možnosti lastnega razvoja. Ker pa razvoj tehnologije in zahteve tržišča nevzdržno hitijo naprej, so samoupravni organi TOZD Tkalnice sprejeli pobudo vodstva TOZD, da se v tej težki gospodarski situaciji, ko ni možno za dinarska sredstva nabaviti visokoproduktivnih brezčolničnih statev, najde vsaj začasna rešitev za razširitev pestrega proizvodnega programa, ki postaja zadnja leta tržno vse bolj interesanten, še posebno za izvoz. Ta predlog smo tik pred zaključkom leta tudi realizirali. V delovni enoti II (obrat II) smo iz proizvodnje izločili 36 ozkih gladkih statev Kovo in na njihovo mesto namestili 30 širokih karo Picanol statev z listovkami, ki smo jih ugodno

kupili v tekstilni tovarni Vižmarje. Povedati moramo, da imajo te statve popolnoma enake tehnične in tehnološke lastnosti kot naše obstoječe karo statve, ki so še vedno zajete v srednjeročnem planu razvoja 1981–85. Brez dvoma bodo te kupljene karo statve prinesle celotni delovni organizaciji večstranske koristi in sicer:

1. Na njih bo možno izdelovati poleg karo tkanin tudi zahtevnejše tkanine z gladkim barvnim votkom ali pa tkanine, ki zahtevajo veččolnično tkanje s surovim votkom. Znano je, da smo morali prav zaradi pomanjkanja karo kapacitet odklanjati ta asortiment.

2. Tudi če se kvaliteta in asortiment preje v predilnici nič ne izboljšata, bo možno na teh statvah izdelovati dohodkovno donosnejše artikole kot pa na Kovo statvah, ki smo jih izločili.

3. Izločene Kovo statve smo demontirali in uporabili za rezervne dele, katere je zelo težko dobiti iz vzhodnih držav in je treba nanje čakati tudi več let.

4. Zaradi nizke nabavne cene statve (samo 4 stare milijone) bodo proizvedli obremenjeni z znatno nižjimi stroški kot bi sicer bili, če bi kupili nove statve

– cena nove brezčolnične statve znaša ca. 150 starih milijonov

– cena nove klasične statve znaša ca. 70 starih milijonov

5. V pogledu produktivnosti in kvalitete izdelkov bomo dosegli iste učinke kot na naših obstoječih karo statvah.

6. Nabava rezervnih delov ne bo problematična, ker so stroji izdelani v TTM Zagreb. Prav tako ne bo problematično strokovno priučevanje kadrov, saj gre v tem primeru za poznavanje obstoječega sistema Picanol.

7. S prihodom karo statev smo kompletirali tudi strojni park v delavnici izobraževalnega centra, kjer bo možno odslej bolj učinkovito priučevati tkalce obe delovni enoti.

Prav gotovo so še druge prednosti, vendar glavna je ta, da bo TOZD Tkalnica z minimalnimi sredstvi dala velik prispevek k skupnim naporom za uresničitev ciljev srednjeročnega plana in stabilizacije.

Poleg investicij posveča temeljna organizacija tudi veliko skrb kadrovski politiki, saj se nahajamo v obdobju zamenjave generacij, zlasti v DE tkalnici I, kjer se bo do leta 1985 zamenjalo več kot polovica tkalk. Zavedamo se, da prihaja mlada generacija, ki

nima urejenih najosnovnejših življenjskih pogojev in zato lahko računamo, da bo breme za TOZD in delovno organizacijo veliko večje.

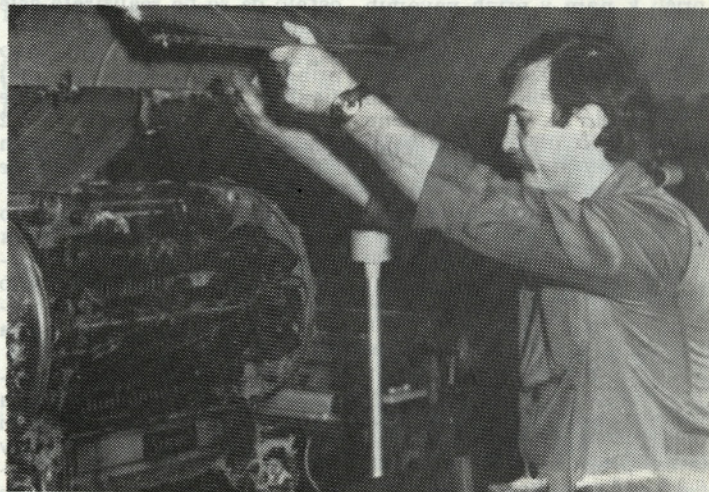
Ob vseh dosežkih in težavah se zavedamo, da postaja stabilizacija vsakodnevna naloga vseh zaposlenih v naslednjih petih letih in da bomo morali živeti samo v okviru lastnih možnosti, ki nam jih bo nudil razvoj v sklopu delovne organizacije in širše družbenopolitične skupnosti.

Na koncu želimo vsem delavcem v TOZD Tkalnica, Predilnica, Plemenitilnica, Prehrana in oddih ter DSSS, kakor tudi upokojujencem srečno, zdravo, zadovoljno in uspešno novo leto 1981.

Primožič Stane,
vodja TOZD

Belančič Jure,
obratovodja DE I

Nikolič Luka,
obratovodja DE II

STANE KALAN – iz tkalnice II, vodja nogometne sekcije in koordinator za šport za obrat II.

»Letos naši nogometaši niso dosegli takih rezultatov, kakršnih smo bili vajeni v preteklosti. Rekel bi, da je temu vzrok neresnost igralcev I, ekipe, medtem ko je II. ekipa igrala po svojih močeh. Menim, da bi morali na nivoju delovne organizacije organizirati več medsebojnih srečanj, več prvenstev med TOZD. To je za vsakega človeka zdravo, zabavno, med seboj se spoznavamo in poraja se tovarišstvo med ljudmi, na katerega tako radi pozabljamo. Z ozirom na sestav zaposlenih je odločno premalo vključenih

žensk v posamezne športne sekcije, vendar ne vemo, ali smo krivi organizatorji športa ali pa so ženske preveč obremenjene z delom doma in v službi. Pripomnili bi še, da bi bilo včasih potrebno tudi več razumevanja s strani vodilnih delavcev do naših športnikov. Dogaja se namreč, da se zaradi izmenskega dela naši športniki ne morejo udeležiti tekmovanj, ker se jim ne omogoči zamenjava dela v izmeni. V novem letu se pridružujem skupni želji naših športnikov, da bi dobro zaživele vse športne panoge, da bi bilo čimveč srečanj na športnem področju, kajti tu se tudi rojeva tovarišstvo in pripadnost našemu kolektivu.«

TONČKA ŽIZEK – tkalka v tkalnici II in članica delavskega sveta TOZD Tkalnica.

Pri nas bo treba v prihodnjem letu izpopolniti sistem nagrajevanja po rezultatih dela.

To je v proizvodnji sicer že vpeljeno, medtem ko pri režij-
skih delavcih tega ni. V obratu
se to že pozna pri proizvodnji
režiji (čistilke in čistilci strojev
so premalo prizadevni pri
delu). Mislim, da bomo lahko
dobro začeli novo leto, važno
je le, da bomo založeni z
repmaterialom, da bomo
imeli možnosti delati in tudi
dobro prodajati.

ŠTEFKA OZIM — tkalka v
tkalnici I: Leto in pol ji
manjka do upokojitve, za njo
ostaja koncem letošnjega leta
že več kot 33 let delovne dobe
v neposredni proizvodnji. Nje-
na edina želja za novo leto je,
da bi bila zdrava.

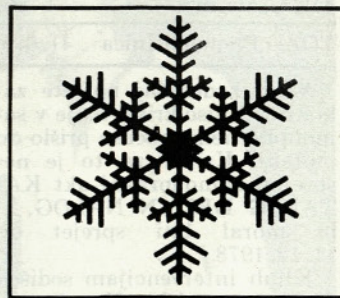
posvetiti največ pozornosti
varčevanju in to na vseh po-
dročjih od surovin, pomožnih
materialov, energije, itd. To bo
zelo pomembna naloga v
zaostrenih pogojih gospodar-
jenja, ki smo jo že letos
vseskozi poudarjali, zlasti tudi
na sejah delavskega sveta,
zato bi želeli, da bi njegovi
člani v novem letu še bolj
aktivno sodelovali v razpra-
vah.

STANA JOLIĆ — 9 let je
zaposlena v naši delovni
organizaciji, od tega 7 let kot
tkalka v tkalnici I. V novem
letu si želi boljših osebnih do-
hodkov.

MARA DROBNJAK —
tkalka iz tkalnice II: »Novo
leto naj bo vsaj tako uspešno
kot letos. Kar se tiče dela, si
želim, da bi dobivali boljše
prejo iz naše predilnice pred-
vsem prejo za artikel Amarilis,
ko je ves votek iz CV preje.
Privatno pa si želim, da bi
lahko dobila sestro, ki je tudi
zaposlena pri nas, ležišče v
delavskem domu in sicer da bi
stanovali skupaj v sobi.«

TOZD Plemenitilnica

Pregled poslovanja ob izteku
koledarskega leta je vedno za-
nimiv, ker nam da analitični
vpogled v dosežene rezultate v
primerjavi z gospodarskim na-
črtom TOZD, pozitivne ugo-
tovitve plana nam pa služijo
kot osnova gospodarskih ukre-
pov v **NOVEM LETU 1981.**

Uvodno lahko ugotovimo,
da so v prvem letu stabilizacije
bolj ugodno poslovale tiste
DO, ki niso po administrativ-
nih normah prioritete, tem-
več so že vaje stalnega
spopadanja z gospodarskimi
težavami, med katere gotovo
sodijo tudi tekstilna podjetja.

Bolj kot prej se je utrdilo v
nas spoznanje, da mora biti
industrijsko podjetje organizi-
rano za vse faze poslovanja,
organiziranega pristopa do
tržne ponudbe, zmognosti pri-
lagajanja potrebam tržišča s
kvalitetno in rokovno pro-
izvodnjo ter tudi to omogočiti
s pravočasno nabavo.

Težave v premagovanju
ukrepov stabilizacije pa so
jasno pokazala tudi dejstva,
da je le to možno doseči samo
v nadaljnjem razvoju samo-
upravnih socialističnih odno-
sov.

Doseganje proizvodnih načrtov

Letni plan 1980
23,800.000 m

Ocenjena proizv. za 1980
25,300.000 m

% izvršitve
107 %

Omenjeni plan bo dosežen
na osnovi večjega vložka nad-
urnega dela, občasno na vseh
ozkih grlih in iz prizadevanja
realizirati mesečne rokovne
dispozicije.

Izpolnjevanje plana dispozicij

Izvajanje te naloge je bilo
osnovno vodilo za mesečne
operativne plane dispozicij.
Le-ti so bili fizično realizirani
v popolni meri, izjema so bile
tiste dispozicije, kjer je bilo
preveliko odstopanje v kva-
liteti.

Ta odstopanja so tudi pogo-
jevala dejstva, da je prišlo do
naročil v proizvodnji brez na-
tančno izdelane razvojne teh-
nologije, kar je vplivalo na %

izplena. Posebno se rado to do-
gaja v proizvodnji pestro tka-
nih tkanin in v asortimanu
gladko barvanih tkanin, saj je
večja količina dispozicij, kjer
je bil procent izvrševanja kva-
litete pod 50 %. Torej je mož-
nost izvrševanja dispozicij po-
gajena z asortimanom surovih
tkanin, za katerega smo pa
tekem celega leta ugotavljali,
da tkanin, ki so bile operativ-
no potrebne za planiranje, ni
bilo v skladišču surovih tka-
nin, da pa so določene tkanine
prihajale 3–5 mesecev pred
končnim rokom. Ugotavlja se
določena neusklajenost plana,
ki v končni fazi otežuje
pravočasno nastopanje DO na
tržišču.

Kvaliteta gotovih tkanin

Kvaliteta tkanin se lahko
primerja z načrtovanimi do-
sežki kot sklep DS TOZD, ki
so bili sledeči:

	Načrtovano %	Doseženo %
DE Plemenitilnica I	93,5	93,8
DE Plemenitilnica II	85,0	80,0
DE Gravura	—	100,0
TOZD Plemenitilnica	91,3 %	91,1 %

Pri pregledu kvalitete mo-
ramo ugotoviti, da je le-ta
osnovna pri izvrševanju plana
ter plana dispozicij. Tesno je
povezana tudi z zadolžitvami

pri varčevanju s surovinami,
energijo in varstvom okolja.
Zato morajo biti usmeritve
v kvaliteti vedno višje, saj so v
Nadaljevanje na 6. strani

ANTON BIDER — mojster
v tkalnici I in predsednik de-
lavskega sveta delovne enote.
V novem letu si želi, da bi do-
segli vsaj takšne uspehe, kot
smo jih letos. »Uspeh je
odvisen od vseh nas, če bomo
dobili dobro prejo iz predil-
nice, je to že polovico uspeha
za dobro delo tkalnice«, nam
je povedal. »Zadnje leto je
odšlo veliko dobrih delavcev v
pokoj in to je bila že povojna
generacija, ki je praktično vso
delovno dobo preživela v
našem obratu. Take delavce je
težko nadomestiti in to se nam
že kar dobro pozna. Menim, da
bomo morali prihodnje leto

Naše TOZD v letošnjem letu

(Nadaljevanje s 5. strani)

končnih ciljih kvalitete integrirani vsi ostali cilji stabilizacije in gospodarnosti. Vsi delavci se dobro zavedajo, da v proizvodnji nimajo več opravka z metrom tkanine, ker ta meter v povprečju že predstavlja 70.000 do 290.000 din.

Ta prizadevanja, za boljšo kvaliteto, pa hitro izpodkopljejo spoznanja, da se včasih delajo surove tkanine, za katere se že vnaprej ve, da njihova kvaliteta ne bo dosegla 50 %, kot je bil slučaj za art. Okapi, Panama itd.

DE Plemenitilnica I	22	disciplinskih obravnav
DE Plemenitilnica II	18	disciplinskih obravnav
DE Gravura	1	disciplinska obravnava

TOZD Plemenitilnica 41 disciplinskih obravnav

Vendar dosedaj naštetje zakonitosti niso krive, da je v samoupravnem procesu prišlo do motenj. Krivec za to je nesprejeti samoupravni akt KATALOG DEL IN NALOG, ki bi moral biti sprejet do 11. 12. 1978.

Kljub intervencijam sodišča združenega dela Kranj, občinske komisije za zakon o združenem delu občine Kranj, občinskega sindikalnega sveta in drugih, do sprejetja ni prišlo, ker strokovne službe DS skupnih služb niso izdelale predloga.

Na iniciativo družbenopolitičnih organizacij TOZD Plemenitilnica, smo sami pričeli z izdelavo tega akta, ob sodelovanju kadrovskega sektorja.

Zakaj tak odnos do samoupravnih aktov odgovornih strokovnih služb, če vemo, da so spori pred sodiščem združenega dela v Kranju bili pretežno izgubljeni z ugotovitvijo, da nimamo sprejetega kataloga. Ta ugotovitev pa je zelo slabo vplivala na odločitve disciplinske komisije in DS TOZD, ker niso bile trdne.

Z gotovostjo lahko trdimo, da so neurejeni samoupravni akti vzrok za spore delavcev pred sodiščem združenega dela. Ker pa je samoupravljanje rezultat političnih in gospodarskih gibanj, je le-te treba nenehno dopolnjevati in izboljševati.

Slična situacija je bila ob pregledu republiškega inšpektorja za varnost pri delu, ki je odkril veliko pomanjkljivosti, ki pa so se potem hitro izboljšale, na osebne zadolžitve DS TOZD Plemenitilnica.

Investicije in vzdrževanje

Za TOZD Plemenitilnica je značilno, da je bila v preteklosti v investicijski dejavnosti precej odmaknjena. Letos so bile realizirane sledeče investicije:

Zakaj motnje v procesu samoupravljanja

Kvaliteta samoupravljanja izhaja od sprejetih samoupravnih aktov in odstopanja vseh zaposlenih od teh aktov v dolžnostih in obveznostih.

Močan vpliv na ta dogajanja ima fluktuacija delovne sile, ki znaša za letošnje leto na osnovi ocene cca 16 %. Fluktuacija se tudi v bodoče ne bo dala preprečiti, vendar bo vsled znižanja obsega proizvodnje v bodoče nekoliko nižja. V povezavi fluktuacije in odnosa delavcev do dela, je bilo na disciplinski komisiji izvedenih v

a) Nabava dveh navijalno-merilnih strojev

b) Nabava dveh kosmatilnih strojev

c) Nabava polimerizacijskega stroja

d) Naprava za ravnanje votka

e) Aparat za barvanje preje

Nove investicije so usmerjene v naprave, ki bi odstranile omejitve v proizvodnji beljenih, barvanih, tiskanih in pestro tkanih tkanin.

Vendar smo kljub večjemu zastaranju strojnega parka imeli manj zastojev v proizvodnji, s prizadevanjem VES, ki je bilo vedno pripravljeno izvršiti večja popravila na proste in praznične dneve in v nočnem času.

Težave pri uvozu rezervnih delov, pa bodo zahtevale večjo tehnično opremljenost VES, ki bo sposobna drage rezervne dele sama izdelati in s tem zmanjšati uvoz.

Doseženi finančni rezultati

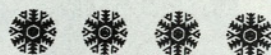
Kažejo, da je TOZD Plemenitilnica delo opravil boljše od finančnega načrta in da je moč, ob dobri poslovni politiki podjetja, uspešno gospodariti tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja. Velik delež pri tem ima tudi Nabavni oddelek, ki je uspešno zalagal proizvodnjo z repromaterialom. Ocenjuje se, da bo celotni prihodek dosežen 113,0 %, dohodek pa 109,7 %, saj porabljena sredstva rastejo hitreje t.j. 117,0 %.

Sredstvo, s katerim lahko uravnavamo naraščajoče materialne stroške, je produktivnost, saj znaša letos proizvodnost kv. m na uro na zaposlenega 106,7 % v primerjavi z letom 1979.

Pogoji dela

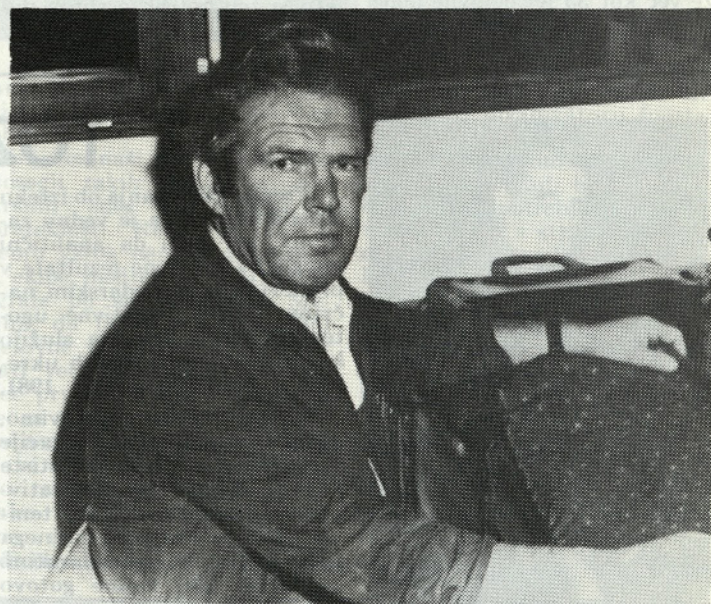
Čeprav je obrat star, se vendar pogoji dela iz leta v leto počasi izboljšujejo. Novi stroji, ki počasi nadomeščajo stare, vnašajo tudi humanost pri delu. Zanimivo je, da delavci, ki smo dnevno v obratu to počasi zapažamo, zelo hitro so pa to zapazili naši upokojeanci pri zadnjem obisku.

Ekološke meritve pogojev dela, ki so bile napravljene s strani dispanzerja za higieno dela, so pokazale, da je edino odvečna zelo visoka temperatura in vlaga v nekaterih oddelkih obrata.

Delovni načrti za leto 1981

Pogoji gospodarjenja v letu 1981 bodo veliko ostrejši kot letos, zato bo prva naloga pravočasne priprave vzorčne kolekcije, ki predstavlja ponudbo DO Tekstilindus domačemu in tujemu tržišču. Od te zavisi tudi prodaja vnaprej in s tem boljše izkoriščanje strojev.

FRANC VRTAČNIK – vodja rolo tiskarne: »Letos smo že na začetku leta sprejeli vrsto nujnih stabilizacijskih ukrepov in uresničevanje letih se je tudi pokazalo pri naših rezultatih gospodarjenja. Vseeno pa lahko trdim, da prav tu še vedno obstajajo največje rezerve, kjer rezultate lahko še izboljšamo. Samo na področju delovne discipline menim, da bi se dalo lahko še marsikaj izboljšati, npr. neupravičeno predčasno zapuščanje delovnih mest, zadrževanje po garderobah, in podobno. Pred nami je verjetno še težje leto, kot je bilo letošnje, zato bi bilo prav, da naše želje in prizadevanja združimo skupaj ter z večjo voljo skrbimo in odgovornostjo

Povečati produktivnost dela na osnovi boljšega izkoriščanja delovnega časa.

Zmanjšati proizvodnjo v fizičnem obsegu na 23.500.000 tm, to je za 1,28 % in s tem v zvezi tudi delovno silo na 516 ali za 1,74 %.

Zmanjšati fizični uvoz potrebnih repromaterialov z večjo preorientacijo na domače tržišče.

Doseči večjo rast dohodka in s tem zadovoljiti vse zaposlene za nadaljno realno povečanje osebnih dohodkov.

Novoletne čestitke so za prikazane uspehe namenjene vsem zaposlenim v TOZD Plemenitilnica in vsem njenim upokojeancem, ki so z minulim delom to tudi omogočili.

Enako želimo vsem delavcem v TOZD Predilnica, TOZD Tkalnica, TOZD Prehrana in oddih in DS skupne službe, kot tudi vsem našim kupcem in dobaviteljem ter vsem delovnim ljudem širom naše domovine.

Vodja TOZD:
Bajželj Jošt, dipl. org.

pristopimo k delu, da bomo tudi v prihodnjem letu dosegli vsaj takšne rezultate kot letos.»

IVO KERN – sekretar OOK TOZD Plemenitilnica: »Člani ZK naj bi v novem letu pokazali več aktivnosti in angažiranost na vseh področjih gospodarjenja in delovanja samoupravnih organov. V prvi vrsti pa bi se morali najprej redno udeleževati sestankov naše osnovne organizacije, saj bi se tako tudi stališča in sklepi uspešnejše prenašali v prakso. Moja novoletna želja? Mislim, da se z mojo pridruženjem tudi ostalim in sicer, da bi bili vsaj tako uspešni pri naših rezultatih kot smo bili letos.»

JOŽE ZAKOJČ — likalec na finisch kalandru; privatno pa se že vrsto let aktivno bavi z balinanjem in kegljanjem.

V oddelku, kjer dela, so zastarele varnostne naprave, pri kondenzirnem stroju pa ni urejena klima in zato stalno uhajajo plini, škodljivi za zdravje. Želi si, da bi bilo v prihodnjem letu bolj urejeno planiranje in da bi bili enako-merneje založeni z delom — sedaj pa je včasih premalo dela, včasih pa preveč. In novoletna želja — predvsem da bi bil zdrav in da bi bilo poslovno leto vsaj tako uspešno kot letošnje.

DŽURIĆ MILORAD — I. pomočnik tiskarja v plemenitilnici I: »Priznati moram, da za tako delo, ki ga opravljam, nimamo slabih osebnih dohodkov. Želim si, da bi bilo v novem letu vsaj tako, kot je bilo letos, pa bom kar zadovoljen.«

DARINKA ANDREJAŠIČ — ajustrirka: »V novem letu si želim, da bi tako uspešno poslovali kot smo letos, da bi bilo čimmanj neregularnega blaga, s čemer bi si zagotovili boljši finančni rezultat, osebno pa si želim predvsem dobroga zdravja!«

TOZD Prehrana in oddih

Ko pred koncem leta delamo zaključke za preteklo leto, je prav, da pregledamo tudi letošnje koriščenje kapacitet v naših počitniških domovih.

Počitniški dom v Novigradu je bil odprt od 20. 6. do 15. 9., to je 88 dni. Glavna sezona je bila od 1. 7. do 31. 8. 1980. Vseh gostov je bilo v naših hišicah 1.547, od tega 514 članov kolektiva, 118 otrok članov kolektiva ter 915 svojcev in ostalih gostov (zaposleni svojci v drugih DO, ki plačajo kot ostali gostje). Povprečna doba letovanja, izračunana iz nočnin zaša za člane 8 dni, za ostale goste pa 9 dni.

V počitniškem domu v Bohinju je letos letovalo 63 gostov, od tega 16 članov kolektiva, 10 otrok članov kolektiva ter 37 ostalih gostov. Povprečna do-

ba letovanja je bila 6 dni. Dom je trenutno zaprt, zanj pripravljajo načrte za temeljito sanacijo in preureditev, upamo, da nam bo v prihodnjem planskem obdobju uspelo napraviti dom resnično prijeten, da bi ga vsak član z veseljem obiskoval, za kar pa bo potrebno vsekakor precej sredstev in dela.

Koča na Krvavcu je odprta preko celega leta, tudi zasedena je ob sobotah in nedeljah skozi vse leto, v poletnem in zimskem času pa tudi preko celega tedna. Odkar je koča dobila elektriko, je bivanje prijetnejše, možnost kuhanja je boljša. V prihodnjem obdobju bomo tudi za Krvavec poskušali razširiti kapacitete, saj zaradi bližine žičnice vse bolj pridobiva na priljubljenosti. V

letu 1980 je v koči letovalo 173 gostov, od tega 52 članov kolektiva, 43 otrok članov kolektiva ter 78 ostalih gostov.

Kot sem že v prejšnji številki Tekstilca omenila, naša TOZD v letu 1981 namerava usmeriti sredstva v zamenjavo, dotrajanih osnovnih sredstev v kuhinji, jedilnici in pralnici, prav tako pa bo potrebno opraviti večja vzdrževalna dela na hišicah, ureditev odtoka za meteorne vode, kanalizacijo. Nujno potrebna je zamenjava kritine nad jedilnico. V načrtu imamo tudi namestitve električnih bojlerjev v vse tiste hišice, ki jih še nimajo. Z deli bomo morali pričeti čimprej, upamo, da bomo tudi tokrat z združenimi močmi izvršili vse zastavljene cilje.

Dela nam pa še tudi potem ne bo zmanjkalo — v samskem

domu bo še potrebno povečati pralnico za stanovalce, leseni deli nas kličejo k vzdrževanju...

Upam, da bo naša TOZD tudi v prihodnje zadovoljila vaše potrebe pri kuhanju malice, zdaj imamo vsi urejene pogoje — mi za delo, gostje pa za solidno prehranjevanje, za kar se bomo vsekakor trudili. Prav tako pa želimo tudi na področju počitniške dejavnosti nuditi kvalitetne usluge, da bomo vsi radi obiskovali naše domove, saj so vsi trije razporejeni na turistično zelo zanimive točke, kar nam je vsem lahko v ponos.

Ob koncu želim vsem prijetno praznovanje ter srečno in uspešno 1981!

Vodja TOZD
Mohar Marinka

TONČKA KERN — glavna kuharica v obratu I: »Kakor na vseh področjih, tako se tudi pri nas pozna stabilizacijsko leto, težave imamo predvsem z nabavo določenih prehrabnih artiklov (mesa, testenin, fižola). Trudimo se po najboljših močeh, da bi naši gosti čimmanj občutili to, vendar je vedno tako, da določenega števila ljudi ne bomo nikoli zadovoljili. Pogoje dela imamo zdaj v redu in odkar je nova kuhinja in preurejena jedilnica, sanitarna inšpekcija pri rednih pregledih ni imela nikoli pripomb bodisi na kalorično vrednost naših malic, kakor tudi v higienskem pogledu. Izkoriščam to priložnost, da bi opozorila tudi na določene težave, s katerimi se srečujemo pri svojem delu: Čas malice po obratih je odrejen po določenem razporedu in vse bi bilo lepo in prav, če bi se ga delavci tudi držali — tako pa je v obeh jedilnicah ob začetku malice največji naval, in zato tudi zmanjka prostora, kar pa seveda ni naša krivda. 380 ljudi dnevno je zaradi zdravju škodljivega dela dnevno upravičenih da brezplačno prejmejo pol litra mleka. Vsak upravičenec dobi v obratu ob začetku meseca posebno kartico. Zaradi nepo-

štenosti nekaterih delavcev, ki goljufajo s karticami, se večkrat dogodi, da zmanjka mleka. V jedilnici tkalnice smo ugotovili, da nam manjka tudi večje število skodelic (rostfrei) in upamo, da nam jih bodo delavci pošteno vrnil, saj bomo imeli drugače velik primanjkljaj pri inventuri. Isto velja tudi za skodelice za čaj, saj nam jih je samo v enem mesecu zmanjkalo 35 (v ilustracijo povem, da stane ena taka skodelica 120 dinarjev).

Tudi z embalažo od pijač (steklenice od sokov, radenske in deita) imamo podobne težave — embalaža se je zelo podražila, pri nas pa se valja povsod po obratih. To nam znatno obremenjuje stroške, v končni fazi pa ga bodo morali delavci pokriti sami. Takih težav smo v našem delovnem okolju sicer vajeni, vendar je skrajni čas, da tudi na tem področju napravimo red in disciplino, od gostov pa pričakujemo tudi nekoliko boljši odnos do osebja v kuhinji.

Tudi v novem letu se bomo trudili, da bo naše delo kar najboljša da bi čimprej zadovoljili željam naših delavcev po dobri in kvalitetni prehrani — to pa je tudi moja novoletna želja kolektivu.«

Vi vprašujete, mi odgovarjamo

V današnji številki otvarjamo novo rubriko v našem glasilu, ki že z naslovom pove, čemu je namenjena. Starejši sodelavci se bodo verjetno spomnili, da smo tako rubriko pred leti že imeli v našem časopisu. Seveda pa je obstoj oz. objava takih prispevkov odvisna od vas — bralcev. Na tem prostoru naj bi našla mesto vprašanja, zanimiva za člane delovnega kolektiva, na katere bi želeli odgovore, oz. pojasnila. V tej rubriki bi lahko objavljali n.pr. tudi odgovore na razna delegatska vprašanja, ki se pojavljajo na sejah delavskih svetov ali pa na zborih delavcev. Prepričani smo, da vam bo predlog všeč in da boste sodelovali, mi iz uredništva pa se bomo potrudili, da boste dobili odgovore ali pojasnila na vaša vprašanja.

Na zadnji seji odbora za informiranje sta bili za uvod v našo rubriko postavljeni naslednji vprašanja, na kateri objavljamo že tudi odgovor strokovnih služb, na katere se nanaša:

1. Na redni seji delavskega sveta TOZD Tkalnica dne 27. 10. 1980 je bilo postavljeno delegatsko vprašanje tovariša Milana Šošariča, predsednika samoupravne delavske kontrole TOZD Tkalnica, v naslednji vsebini:

»Pred vrati je zaključek leta, razvid del in nalog pa v naši delovni organizaciji še vedno ni zaključen, čeprav je bil s strani DO že postavljen zadnji rok konec meseca marca 1980?« (Pojasnilo je pripravila pravna služba):

Namen pričujočega odgovora je v kratki obliki podati nekaj besed o razvidu del in nalog — aktu, za katerega je na sejah naših samoupravnih organov in v razgovorih posameznikov tolikšno zanimanje. Naše delavce močno zanima odgovor na vprašanje, kdaj bo akt izdelan in sprejet. Brez dvoma ne smemo in ne moremo zanikati, da smo z izdelavo le-tega že krepko v zamudi. Pustimo to ob strani, kajti ob tem ni pomembno vprašanje pravočasnega sprejema, važno je le, kakšen bo. Za kvaliteto, torej, gre. Gotovo je, da naglica ni nikoli dopuščala kvalitetnega in poglobljenega dela. Zavedati se namreč moramo, da je pri stvareh, ki zadevajo naše pravice, interese in ne nazadnje tudi obveznosti, še kako potreben natančen in previden pristop. Navsezadnje gre za akt, od katerega vsi veliko in mnogokaj pričakujemo.

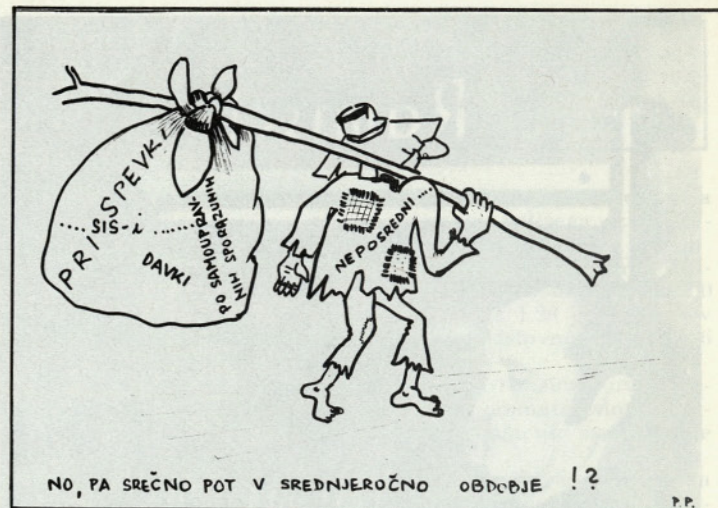
Kot že rečeno, razvid del in nalog je skoraj pripravljen. Prav je, da delavce v grobem seznanimo z vsebino in potekom tega dela, zato je podajamo v naslednjih besedah njegov smisel, pomen in vsebino. Potemtakem se bomo verjetno tudi zavedali in lažje razumeli, da je delo obsežno in poglobljeno ter da zahteva močno angažiranost vseh delavcev, ne samo posameznikov ali tistih iz strokovnih služb, ki so v pripravo tega akta vključeni.

Zahtevo po razvidu del in nalog kot samoupravnem splošnem aktu postavlja Zakon o delovnih razmerjih. Z njo predpisuje in opisuje tudi vsebino, vlogo in pomen razvida. Ne gre samo za zahtev zakonski zahtevi, gre za oblikovanje akta, ki naj bi bil resnično praktičnega pomena tako iz organizacijskega smisla kakor tudi za oblikovanje drugih pravic in obveznosti iz področja delovnih razmerij, predvsem pa — če ne najpomembnejše, za oblikovanje in dopolnitev našega nagajevalnega sistema. Zato razvid del in nalog predstavlja več kot sistemizacijo delovnih mest.

Če smo zapisali, da gre med drugim za organizacijski akt, pomeni, da želimo s tem aktom razčleniti delovne procese na dela in naloge v enote, v okviru katerih poteka usmerjanje in izvajanje delovnega procesa. Ta členitev vsebuje poleg obveznih predpisanih sestavin razvida, kot so: opis vsebine del in nalog, zahtevano strokovno izobrazbo oz. z delom pridobljeno delovno zmožnost, morebitne psihofizične in druge sposobnosti ter lastnosti, delovne pogoje, vrsto odgovornosti, še druge sestavine, ki so značilne in pomembne za izvajanje del in nalog. Gre za seznam podatkov, ki naj služijo čim boljši identifikaciji posameznega dela in naloge, ki ga delavec opravlja. V to identifikacijo so poleg naziva del in nalog vključeni še šifra, podatek o organizacijski pripadnosti, delovnem času in drugih značilnostih za izvajanje del in nalog.

Opisi vsebine dela vsebujejo in naštevajo vrsto aktivnosti, ki sestavljajo posamezno delo in naloge, njihovo pogostnost, podatke o načinu dela ter delovnih sredstvih in opremljenosti, poleg vsega tistega, kar je še značilno za opravljanje nekega dela.

Za vsako delo in nalogo je treba v razvidu predpisati, kakšna strokovna izobrazba je za opravljanje dela potrebna ali predvideti tisto delovno zmožnost, ki si jo delavec z uspešno delo lahko pridobi z delom ali ob delu. Pri presoji

zahtevane delovne zmožnosti mora biti predviden tudi postopek in način ugotavljanja le-teh.

Pri navajanju zahtev po psihofizičnih in drugih sposobnostih ter lastnostih delavca, ki jih za opravljanje dela mora imeti, gre predvsem za podatke o vrsti naporov, ki so za delo karakteristični (fizični napor, napor čutil: oči, sluha, umski napor, ipd.).

Podatki o delovnih razmerjih in pogojih so pomembni zato, da je lažje presojati razmere, ki omogočajo ali bolje rečeno onemogočajo normalen potek delovnega procesa, povzročajo večjo utrujenost, škodljivo vplivajo na zdravje delavcev, ipd.

Tudi navedba o vrsti odgovornosti v razvidu je pomembna, saj je povezana z ugotavljanjem večje ali manjše zahtevnosti del in nalog. Pri tem se med drugim navaja odgovornost za delo, za druge, za material, delovna sredstva, za uspešnost poslovanja, za vodenje itd.

Zgoraj naštetih sestavin razvida so bistvene, pri čemer je mogoče vključiti še katero. Delavci oz. mi vsi moramo namreč pri oblikovanju razvida del in nalog kot samoupravnega splošnega akta izhajati iz svoje organizacijske oblike, pri tem pa upoštevati tekoče in perspektivne potrebe za razvoj temeljne organizacije oz. delovne skupnosti, tako v smislu čimbolj popolne izrabe delovnega časa, tehničnih in tehnoloških dosežkov, organizacijskih zmogljivosti in racionalnosti delovnega procesa. To pomeni, da mora biti akt izdelan tako široko in prožno, da ga bo mogoče sistematično dopolnjevati in spreminjati, odvisno od potreb, ki bodo to narekovale. Po vsem tem je lahko zaključiti, zakaj je razvid del in nalog pomemben organizacijski akt, tako kot smo zapisali na začetku. Kaj lahko je razbrati, da zbrani podatki dajejo celovit vpogled v urejenost delovnih procesov in njihovo organizacijsko strukturo.

Vendar pomembnost razvida, kot smo rekli, ni samo v tem. Na podlagi tako izdelane

negi akta bo odpadlo, do zdaj še marsikdaj tako pogosto, arbitrarno odločanje in tehtanje odločitev v zvezi s sprejemom in zaposlovanjem novih delavcev, razporejanjem že zaposlenih, možnost odklanjanja dela iz delokroga del in nalog delavca ter še česa. Z razvidom bo lažje ugotavljati in kvalificirati kršitve disciplinske in odškodninske odgovornosti, obveznosti delavcev do dela in iz dela bodo konkretizirane, prav tako pa bo mnogo lažje odločati tudi v primerih zaščite

FRANC PLESTENJAK — vratar v obratu II: »Naše delo je dokaj izpostavljeno, saj imamo nenehno opravka z ljudmi. Veliko ur moramo tudi nadomeščati drug drugega, kar iz leta v leto tudi postane določen napor. Pri svojem delu opažam, da je še vedno preveč izhodov med delovnim časom, posebno tistih iz pisarn ter vzdrževalcev, manj pa iz neposredne proizvodnje. Zamud na delo je manj, po vsej verjetnosti zaradi tega, ker se za take prekrške odmerja pavšalna odškodnina. Menim, da bi morali v prihodnjem letu vsekakor povečati delovno zavezo, kajti tukaj so naše notranje rezerve in možnosti za doseganje še boljših uspehov.«

te in varstva delavčevih pravic. Tako, vidimo, ima razvid del in nalog tudi pomembno vlogo pri oblikovanju in odločanju o delavčevih pravicah in obveznostih.

Cisto na koncu, vendar pa to ne pomeni, da je pomembnost toliko manjša, spregovorimo še nekaj besed o vlogi razvida kot akta, ki bo služil za presojo zahtevnosti dela in na podlagi te presoje za določanje delitvenih razmerij in nagrajevalnega sistema. Ugotavljanje zahtevnosti dela ni preprosta oz. enostavna odločitev. Za to je potrebno veliko aktivnosti, predvsem pa objektivnih meril. Oblikovanje razvida, ki naj služi kot podlaga tej presoji, terja potemtakem veliko poglobljenega dela, zato bomo, upam, lahko razumeli, da je nastajanje razvidov daljši proces. Prav zaradi tega želimo, da pri tem kar najbolj intenzivno sodelujete in se vključujete tudi vi sami, pri javni obravnavi, saj navsezadnje ustvarjamo akt, ki ni in ne sme biti samemu sebi namen, ampak naj bo odraz naših potreb, razmer in interesov.

Sprejemali ga bomo na delavskih svetih in upajmo le, da prav kmalu.

2. V letošnjem letu je bilo na zborih delovnih ljudi, delavskih svetih in sestankih OO sindikata, večkrat govora o nekvalitetnih delovnih oble-

kah v zadnjih treh letih. Delavci so postavljali vprašanja in izražali želje, da bi naj bile delovne obleke spet iz kepra in predvsem — ustreznega kroja. Ali je odbor za varstvo pri delu kaj ukrenil po tem vprašanju? (Odgovor je pripravila služba varstva pri delu)

Priznati moramo, da v letošnjem letu nismo imeli sreče pri izbiri tkanine, niti pri izbiri izdelovalca delovnih oblek — halj. Konfekcijsko podjetje, kateremu smo zaupali izdelavo delovnih oblek, je delo opravilo dokaj nekvalitetno. Na naše intervencije so se izgovarjali, da je vzrok nekvalitetnim izdelkom slaba kvaliteta tkanine, katero pa smo izdelali doma. Da do podobnih nevesčnosti v bodoče ne bi prihajalo, je odbor za varstvo pri delu na drugi seji sprejel sklep, da se mora v prihodnjem letu nabaviti kvalitetnejše delovne obleke, tako v pogledu tkanine, kakor tudi krojev.

Tako smo pred časom nabavili nekaj vrst delovnih oblek različnih proizvajalcev in jih dali v uporabo delavcem v različnih oddelkih. Naš namen je bil, da bi se na ta način že vnaprej prepričali o kvaliteti krojev in tkanine, da bi kar najbolj zadovoljili želje delav-

cev. Priznati je treba, da izbira delovnih oblek ni enostavna, saj imamo v sklopu delovne organizacije oddelke, v katerih se odvijajo različni tehnološki postopki, različna je klima, skratka vse, čemur je delavec med delom izpostavljen. Tako eni želijo delovno obleko iz čim tanjše tkanine, drugi pa iz močne, kompaktne tkanine, po možnosti s še obšitimi komolci in kolena, ter podobno. Drugi še zahtevajo, naj bi imela vsaka TOZD tudi svojo barvo — od rumene, zelene, modre, itd.

Želje in zahteve so torej različne, vendar se moramo zavedati, da je delovna obleka predvsem zato, da služi svojemu namenu — t.j. da prvenstveno varuje delavca pred morebitnimi poškodbami, varuje njegovo zdravje, preprečuje umazanost in podobno.

Upokojeni v TOZD Tkalnica

28. novembra so se zbrali v obratu II letošnji upokojeni delavci TOZD Tkalnica. Zbranim je spregovoril predsednik OO sindikata tovariš Miha Sušnik, ki je med drugim dejal:

»Dolgo je že tega, odkar ste prestopili prag naše delovne organizacije. Živeli in delali ste v težkih pogojih, ter služili kruh zase in za vaše družine. Stroji, na katerih ste delali, so bili takrat zastareli, kljub temu pa ste veliko ustvarili in pripravili podlago temu, kar imamo danes mi. Naša delovna organizacija je modernizirana, imamo sodobne stroje in naprave, delavec pa dela v mnogo boljših pogojih.

Veliko smo se naučili od vas, za kar smo vam danes iz srca hvaležni. Želja nas vseh je, da ostanete zdravi in da še dolgo uživate zasluženi pokoj.«

Vsem upokojenim je nato tov. Sušnik izročil lepa spominska darila. Poslovitvene slovesnosti so se udeležili predstavniki obeh delovnih enot in vodja TOZD Tkalnica.

V letošnjem letu so se upokojili naslednji:

DE TKALNICA I

Pipan Marija
Gašperlin Marija
Janc Marija
Jaklič Francka
Ajdovec Štefan
Trdina Ljudmila
Trobec Regina
Avsenek Ana
Benedičič Marjana
Globočnik Pavla
Jurgele Ivana
Resnik Emilija
Weiseisen Terezija

DE TKALNICA II

Pogačnik Terezija
Lavtar Uršula
Arhar Ana
Hadalina Ana
Košnjek Rozalija
Mabič Stefaniya
Kodrič Frančiška
Pintar Marija
Rozman Marija
Pernuš Ljudmila
Polak Ljudmila
Hočvar Antonija
Belehar Marija

D. S.

Dopisujte

Rezultati ANKETE

O KULTURNEM ŽIVLJENJU IN ŽELJAH NAŠIH DELAVCEV

Anketa, ki smo jo izvedli med delavci Tekstilindusa, je imela osnovni namen, da bi zvedeli, kaj naši delavci že počnejo, kaj znajo in če imajo v sebi hotenja po kulturnem življenju. Tako smo na osnovi delavčevih želja in idej v anketi, dobili marsikatero misel za razvoj našega, tako rekoč začetnega dela in vzpodbudo za bogatenje pripravljanja programa za naslednje leto in pa srednjeročno obdobje.

Na vprašanja ankete je odgovorilo 74 % vseh prisotnih dnevno na delu, kar pa predstavlja večjo večino. Med anketiranimi je bilo 61 % žensk in 39 % moških, povprečne starosti 35 let.

Večina anketiranih je končala 4–7 razredov, ali pa imajo dokončano osemletko, poklicno šolo, opravljene izpite za KV in VK, kar predstavlja 80 % zaposlenih in opravljajo nekvalificirana, polkvalificirana in kvalificirana dela. Skoraj dve tretjine delavcev pa dela v dveh izmenah.

V preteklem mesecu so prejeli povprečno 6.507.–din osebnega dohodka, od tega so v povprečju namenili za nakup časopisov, revij, knjig in ostalo kulturno dejavnost v povprečju 250.–din. Povprečna oddaljenost delavca od delovne organizacije je 1–3 kilometre.

Delavci se največ pogovarjajo s sodelavci o filmu, o branju knjig, glasbi in o ljubiteljskih dejavnostih. Med tem ko je odčitati iz odgovorov, so jim ostale zvrsti: likovna umetnost, gledališče, ples in naprimer folklor bolj tuje.

Večina delavcev je prebralo v preteklem letu v povprečju vsaj 2 knjigi, presenetljiv pa je zaključek, da je med nami kar 28 % takih delavcev, ki že sodelujejo v raznih kulturnih dejavnostih, od teh jih 20 % sodeluje v pevskih zborih 15 % pa tistih delavcev, ki igrajo instrumente. Največ pa se ukvarjajo z raznimi ljubiteljskimi dejavnostmi, kot npr. pletenje, vezenje, ročno tkanje, filmanje, fotografiranje in podobno.

Zdaj pa si oglejmo stališča oziroma osnovna mnenja naših delavcev:

– Večina delavcev (90 %) meni, da bi delovna organizacija morala poskrbeti poleg proizvodnje in dela tudi za kulturno življenje delavca.

– Še bolj zanimivo je, da je skoraj sto odstotna večina menila, da je zanje zelo pomembno, da imajo urejeno delovno okolje, urejeno delovno obleko, urejene odnose med delavci, kar vpliva na njihovo uspešnost pri opravljanju dela in nalog.

– Da bi delovna organizacija delavcem nudila možnosti za lastno kulturno udejstvovanje v sami delovni organizaciji, je 55 % delavcev mnenja, da je to zelo potrebno, 35 % delavcev se s tem strinja deloma in le 10 % je tistih, ki teh potreb sploh ne čutijo.

Ob zaključku bi lahko povedali le eno, da je izražena visoka stopnja soglasja naših delavcev, da bomo tudi na tem področju morali nekaj postaviti, zgraditi osnove na delavčevih željah, da bo kulturno življenje naših delavcev v delovni organizaciji resnično zaživelo pa če tudi v mejah skromnosti. Preds. komisije za org. pri KOOS Pavla Peranovič

segale do sredine hrbta. Lase je vreteno delno izpulilo, delno pa potrgalo. Posledica nezgode bi bila lahko še veliko hujša.

Tako gre hitro, je pa nevarno.

Delavka ni uporabljala osebnega zaščitnega sredstva »pokrivala za glavo« oziroma bi morala imeti lase spete, o čemer je bila večkrat tudi

opozorjena s strani predpostavljenih.

– Pri pretakanju oziroma nalivanju žveplene kisline v oddelku VES II delavec ni uporabljal osebnih zaščitnih sredstev »zaščitna očala«, čeprav so bila shranjena le nekaj korakov od mesta dogajanja. Kislina je delavcu brizgnila v oko in je trpel težjo poškodbo na očesu.

Iz navedenih primerov, ki seveda nista osamljena, lahko zaključimo, da se pri delu večkrat vedemo dokaj neodgovorno, kar ima za posledico velike socialne in ekonomske izgube.

V bodoče bo treba posvetiti vso pozornost poučevanju in osveščanju delavcev na delovnem mestu s strani pooblaščenih delavcev iz varstva pri delu, posebno pa s strani neposrednih vodij, ki vodijo in nadzorujejo opravljanje del in nalog.

T. M.

V obratu II – težave z vzdrževanjem?

V začetku meseca decembra je bil v obratu II sklican sestanek predstavnikov vzdrževalcev in temeljnih organizacij zaradi problematike vzdrževanja oz. zaradi stalnih pripomb na kvaliteto dela vzdrževalne službe.

V obratu plemenitilnica II imajo npr. težave zaradi neurejenega dežurstva električarjev. Popoldanski električar ne zna odpraviti niti manjših napak, za nočno izmeno pa dežurstvo sploh ni urejeno. Tako večkrat pride do okvar in tudi do daljših zastojev v proizvodnji. Kritične pripombe pa so bili izrečene tudi na delo

strojnih kjučavničarjev, namreč da po opravljenem delu puščajo orodje in material, ki so ga uporabljali pri svojem delu, tako da morajo delavci pospravljati za njimi, če hočejo imeti red.

Približno enake kritične pripombe na delo vzdrževalne službe v obratu II so bile izrečene tudi s strani DE tkalnica II. V zadnjem času menda ni bilo mojsterskega sestanka, na katerem ne bi bila izrečena kritika na delo vzdrževalcev, oz. konkretno – da se delovni nalogi ne realizirajo pravočasno. Delavce moti tudi to, da VES prevzema adaptacijo de-

NO BREZ BESED, BREZ KOMENTARJA PA NE

No, kaj bi že zopet rad, mojsterček?

Ja, treba bo malo postružiti, pa pobrusiti!

Vzdrževalec: Pusti tukaj in se vrni čez pol ure!

Mojsterček: Tako, tako ... mašina ne sme stat.

Vzdrževalec: Aaaa... za fabriko ...?

Potem pojdi, odnesi kos in prinesi delovni nalog, lepo počakaj, da boš na vrsti, pa bo.

PePa

Najpogostejši vzroki nezgod pri delu

Pri ugotavljanju vzrokov ter raziskav nezgod pri delu se še vedno kažejo drobne pomanjkljivosti, ki pa v določenih okoliščinah neredko pripeljejo do nezgod pri delu. Iz primera do primera se ugotavlja, da se vse premalo uporablja oz. upoštevajo izkušnje iz že raziskanih nezgod v preventivne namene. Kmalu se kaj rado pozabi na posledice nezgode, ki se je pripetila, namesto da bi nam primeri nezgod služili za akcijo preprečevanja podobnih novih nezgod.

Najbolj pogosto se nezgode pri delu dogajajo zaradi neupoštevanja zahtev varstva pri delu s strani delavcev samih, zaradi neprimerne načina dela, neresnosti ali podcenjevanja svojih sposobnosti, nezadostnega znanja ter neuporabe osebnih zaščitnih sredstev.

Poseben problem še vedno predstavljajo neurejenosti v notranjem transportu. V delovnih prostorih, pri delu s transportnimi sredstvi, ipd. nemalokrat obstajajo nevarnosti zaradi založenosti transportnih poti, ki pa so poleg tega v večini primerov še pomanjkljivo označene. Niso redki primeri, da so transportne poti tudi v zelo slabem stanju (neravna, jamasta ali mokra tla). Pogosto je prisotna tudi nedisciplina delavcev, ki ravnavajo s transportnimi sredstvi: viličarji, avtokarami in transportnimi vozički.

Vse prepogosti pa so tudi primeri nezgod zaradi neuporabe osebnih zaščitnih sredstev. Naj v dokaz navedemo samo dva taka primera:

– Pri delu v predilnici je delavko zgrabilo vreteno sukalnega stroja za lase, ki so ji

lavske restavracije, popravila v počitniških domovih in podobno, na račun tega pa se ne izvedejo niti najbolj nujna dela tekočega vzdrževanja obratujočega strojnega parka v obratih. In končno — delavci v proizvodnji se tako lahko upravičeno vprašujejo, zakaj nihče iz VES ne kontrolira kvalitete opravljenega dela vzdrževalcev, še manj pa, da bi se jim nekvalitetno delo poznalo tudi pri višini osebnih dohodkov.

Na sestanku je bilo opozorjeno tudi na problem strehe v plemenitilnici II, ki zamaka že več let. Ob deževnem vremenu kaplja voda na blago, katerega se zaradi pomanjkanja prostora ne da umakniti in tako se je že trikrat zgodilo, da je blago splesnilo in postalo neuporabno. Tudi streha v DE tkalnica II zamaka in so zaradi tega v tkalnicah tla spolzka in življenjsko nevarna za delavce.

In kaj so odgovorili predstavniki VES na kritične pripombe iz obratov?

V mesecu maju je bila izdelana analiza oz. pregled neizvršenih delovnih nalogov. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je vzdrževalna služba večino nalogov realizirala in da je tudi sedanje stanje približno enako. Upravičenost kritike delno priznavajo, vendar so dodali, da je bila vzdrževalna služba do sedaj občutno okrnjena zaradi nezasedenosti delovnih mest. Trenutno se je v tem pogledu stanje izboljšalo, vendar pa je treba upoštevati, da so novi delavci še neizkušeni. Popravilo strehe v obratu II je bilo dogovorjeno s podjetjem Slovenija ceste, vendar le-to še ni začelo z deli.

V tem članku ni naš namen, da bi ugotavljali ali je kritika upravičena ali neupravičena. Na sestanku je bilo nesporno ugotovljeno, da se mora v obratu II vzdrževanje izboljšati. Tako kot v obratu I, bodo odslej tudi v obratu II organizirali dvakrat mesečno sestanke s predstavniki VES in strojnimi inšpektorji tkalnice in plemenitilnice, na katerem se bodo dogovarjali o potrebah, načinu in kvaliteti vzdrževanja.

Za vse nerealizirane naloge tkalnice naj se takoj določijo roki realizacije ter sestavi plan dežurstev za električarje — tudi v nočni izmeni. Dogovorili so se tudi, naj se za sanacijo streh izdelata program, v katerem bo določen tudi izvajalec del, spomladi pa se bo takoj pričelo z deli.

R. G.

O naši smučarski sekciji

Takole so naši smučarji pripravljali poletni palice

Udeleženci letošnjega tekmovanja Tekstilindusa v veleslalomu na Krvavcu

Pri komisiji za šport in rekreacijo deluje tudi smučarska sekcija, v kateri so zastopane športne panoge: alpsko smučanje (veleslalom), smučarski teki in sankanje.

Dejavnost sekcije ni samo v zimskem času, temveč se kaže skozi celo leto. Že spomladi smo pripravili palice za posta-

vitev smučarskih prog (160 komadov). Čez poletje so se doobra posušile, v jeseni pa smo jih pobarvali in jih kar odpremili v našo kočjo na Krvavcu. Razveseljivo pri tem je to, da je vsaka od teh akcij zelo dobro uspela, saj je bila udeležba vedno dobra in delo je bilo tako hitro opravljeno.

V avgustu in septembru sta bila organizirana dva izleta na Ledine. Nekaterim je bil to prvi podvig v alpski svet s smučanjem na ledeniku, drugim pa je šlo le za smučanje. Prav vsak pa je doživel pravi »športni dan«, kjer se je naužil lepote, gibanja in se pri tem psihično sprostil.

V prvem tednu januarja 1981 bo organiziran na Krvavcu smučarski tečaj za začetnike in nadaljevalni za tiste, ki so že bili na začetnem ali pa že obvladajo osnove smučanja.

Vsak smučar pa ve, da boljše in uspešnejše smuča, če je fizično dobro pripravljen. Za utrjevanje nog so najprimernejši teki, počepi in podobne vaje, katere nam nekajkrat na teden oznojijo čelo. Z dobro utrjenimi nogami lahko izkoristimo poldnevno ali celodnevno smuko in še varnejši smo pred poškodbami.

Za vse ljubitelje smučanja, posebno pa še za tiste, ki se udeležujejo tekmovanj, bodo organizirani treningi v januarju in to vsaj enkrat tedensko. 31. januarja in 1. februarja bodo organizirane občinske sindikalne zimske športne igre, na katere se lahko prijavi vsak, ki obvlada osnove smučanja. Prav pri smučanju vsak premaga vse zahteve od najosnovnejših naprej, tako da ni nikoli nobenih opazk o kvaliteti katerekakoli smučarja, ker mora vsak preiti in obvladati začetne težave.

Za smučarje Tekstilindusa pa je vsekakor najzanimivejše domače prvenstvo. To bo prihodnje leto 7. marca na Krvavcu. Tokrat bomo poskrbeli tudi za elektronsko merjenje časov. Tekmovanje bo potekalo po starostnih skupinah. Proga bo za vse ista, postavljena pa bo tako, da ne bo nobenih »pasti« in jo bo prevozil lahko vsak smučar — turist. J. B.

Rekreacija postaja vse bolj pomembna

Uvodoma bi radi navedli ugotovitve, da rekreacija v naši delovni organizaciji še vedno nima prave vloge. Zavedati se moramo namreč, da visoko razvite države posvečajo razvoju rekreacije po kolektivih vedno večjo pozornost. Njihovo prizadevanje temelji predvsem na tem, da bi z organizirano rekreacijo dosegli cilj visoke produktivne sposobnosti človeka in zavrli vsakoletni porast škodljivih pojavov v družbi, ki se množijo s povečano količino materialnih dobrin in prostega časa.

Lahko rečemo, da ima rekreacija v našem družbenem sistemu še širši pomen. Nam ne gre samo zato, da povečamo produktivnost in da zdravimo posameznike, ampak nam gre tudi zato, da bi bil človek pri delu in v okviru svojega prostega časa srečen, da bi bil z

moralnimi, telesnimi in duševnimi sposobnostmi dostojen član naše družbe.

To naj bi bil površno končni cilj rekreacije. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da to ni samo stvar njenih iniciatorjev, ampak splošno družbeno prizadevanje.

Tudi v naši delovni organizaciji imamo lepo število različnih športno-rekreativnih panog. Nekatere res gojijo rekreacijo z vsem srcem, dočim za nekatere niti ne vemo, da obstajajo.

Takoj v začetku leta 1981 nameravamo izdelati anketo, nameravamo izdelati anketo, katero naj bi izpolnil in oddal sleherni član naše delovne organizacije. Tako bomo na podlagi ankete lahko prišli do jasnejših ugotovitev, kdo je zainteresiran za kakršnokoli obliko rekreacije.

Vsa obvestila za razna tekmovanja bodo pravočasno objavljena. Mesta za obveščanje o rekreaciji so v vseh treh jedilnicah delavske restavracije v obratu I in obratu II.

Opozorili bi še radi vse športnike — rekrativce, da vso športno opremo sproti vračajo vodjem skupin, tako da se ne bi več ponavljali neljubi dogodki z letošnjega leta.

Ker mora biti gradivo za novoletno številko Tekstilca oddano v tiskarno že prvo polovico decembra, vsa športna srečanja pa še niso zaključena (četverboj in sindikalna prvenstva), bomo pregled naših športnih rezultatov objavili v prvi naslednji številki Tekstilca.

Vsem športnikom v novem letu 1981 želimo še mnogo športnih in delovnih uspehov!

Merske enote od 1. 1. 1981 dalje

V svetu teče akcija, da bi v vsa področja človekove dejavnosti uvedli enotni »mednarodni sistem enot« (enote SI).

Sodobni mednarodni sistem merskih enot je bil osvojen 1960. leta. Osnova zanj je »metrska konvencija«, ki je bila sprejeta 1875. leta. Države, ki danes uporabljajo »angloameriški sistem enot«, so le še maloštevilne. Skoraj vse države, ki z zakonodajo urejajo sistem merskih enot, uporabljajo metrične enote, enote SI pa predstavljajo za te enote neke vrste nadaljevanje.

Enote SI izhajajo iz sedem osnovnih enot: meter, kilogram, sekunda, amper, kelvin, candela, mol (za veličine, s katerimi opisujemo fizikalne pojave, kot so: dolžina, masa, čas, električni tok, temperatura, svetilnost, količina snovi). Iz teh osnovnih enot oblikujemo nato izpeljane merske enote.

Prednost SI je v univerzalnosti, ker posegajo enote v vsa področja tehnike in znanosti, so enostavne za dopolnjevanje skladno z nadaljnjim razvojem znanosti in tehnike in jih moremo pri računski tehniki v gospodarstvu direktno uporabiti.

Tudi SFR Jugoslavija se je vključila v svetovno akcijo pri uvajanju enot SI. V naši državi smo enote SI uradno vpeljali že 1961. leta. Z »Zakonom o merskih enotah in merilih«, ki je začel veljati 1. julija 1976. leta, so te še izpolnjene.

V prehodnem obdobju, ki ga je zakon časovno omejil do 31. 12. 1980, je dovoljena uporaba 33 takoiimenovanih prehodno dopustnih enot za 15 veličin. Njihova uporaba postane s 1. 1. 1981 nezakonita in zakon določa tudi kazni. Ker so se nekatere enote izmed teh zelo udomačile v vsakdanji uporabi, posebno v industriji, jih bom v nadaljevanju navedla.

Zakonite enote na področju SFRJ so od 1. 1. 1981 ali osnovne enote SI ali izpeljane enote SI; zakon dovoljuje le nekaj izjemno dopustnih enot izven SI.

Zakon predpisuje, da uporabljajo organi, organizacije in skupnosti zakonite merske enote pri delu v javnem prometu, to je tudi v delovnem procesu oziroma pri svojem notranjem poslovanju. S tem določilom vpeljuje zakon enote SI na vsa področja našega vsakdanjega dela.

Tako so v naši državi s 1. 1. 1981 (v nekaterih drugih državah že prej) zakonite merske enote za nekatere bolj pogosto uporabljane veličine naslednje:

– Za **dolžino**:
meter (znak: m) t.j. osnovna enota SI.

S 1. 1. 1981 se opuščajo enote kot npr.: angström (Å), mikrom (um), palec ali cola (inch) (in), jard (yard) (yd). Uporaba enot »in« in »yd« ostane še izjemoma dovoljena v pomorskem prometu.

– Za **ploščino** (površino):

kvadratni meter (znak: m²), t.j. izpeljana enota SI (1 m² = 1 m · 1 m)

– Za **prostornino**:
kubični meter (znak: m³), t.j. izpeljana enota SI (1 m³ = 1 m · 1 m · 1 m)

S 1. 1. 1981 se opuščajo enote: registrska tona, prostorninski meter (prm), ki sta izjemoma dovoljeni prva v pomorskem prometu in druga v prometu z lesom.

– Za **maso**:
kilogram (znak: kg), t.j. osnovna enota SI.

S 1. 1. 1981 se opusti enota: funt (pound) (lb), katere uporaba je dovoljena le v pomorskem prometu.

– Za **silo**:
newton (izg. njutn) (znak: N), t.j. izpeljana enota SI (1 N = 1 kg · 1 m/s)

S 1. 1. 1981 opuščamo enote: dina (dyn), kilopond (kp), pond (p). Zaradi predstave o novih enotah navajam približno razmerje med novo in staro enoto: 1 kp = 10 N.

– Za **tlak** (napetost):
pascal (izg. paskal) (znak: Pa), t.j. izpeljana enota SI

$$(1 \text{ Pa} = \frac{1 \text{ N}}{1 \text{ m}^2})$$

S 1. 1. 1981 moramo opustiti zelo udomačene enote: tehnična atmosfera (at), fizikalna atmosfera (atm), milimeter živosrebrovega stebra (Torr ali mm Hg), milimeter vodnega stebra (mm H₂O).

Zaradi preglednosti podajam razmerji:

$$1 \text{ at} = 98066,5 \text{ Pa} \\ 1 \text{ atm} = 101325 \text{ Pa}$$

– Za **energijo, delo in količino toplote**:

joule (izg. džul) (znak: J), t.j. izpeljana enota SI (1 J = 1 N · 1 m)

S 1. 1. 1981 opuščamo enote: erg (erg), kilopond meter (kpm), kalorija (cal).

Približna razmerja med starimi in novimi enotami so:

$$1 \text{ kpm} = 10 \text{ J} \\ 1 \text{ cal} = 4,2 \text{ J} \\ 1 \text{ kcal} = 4,2 \text{ kJ}$$

– Za **moč**:
watt (izg. vat) (znak: W), t.j. izpeljana enota SI

$$(1 \text{ W} = \frac{1 \text{ J}}{1 \text{ s}})$$

S 1. 1. 1981, opuščamo enoto: konjska moč (KM). Približno medsebojno razmerje je:

$$1 \text{ KM} = 0,74 \text{ kW}$$

Tudi po 1. 1. 1981, oziroma dokler ne pride do spremembe zakona, zakon dovoljuje uporabo 26 **izjemno dopustnih** enot izven SI za 12 veličin. Nekateri izmed teh za posamezne veličine so:

– Za dolžino:
morska milja (poraba je dovoljena samo v pomorskem in zračnem prometu)

– Za ploščino:
ar(a), hektar (ha)

– Za prostornino:
liter (l)

– Za ravninski kot:
polni kot, pravi kot, stopnja (°), minuta (′), sekunda (″)

[Izpeljana enota SI je: radian (znak: rad).]

– Za maso:
tona (t)

– Za dolžinsko maso:
tex (izg. teks) (tex) [Izpeljana enota SI je: kilogram na meter (znak: kg/m).]

– Za čas:
minuta (min), ura (h), dan (d), teden, mesec, leto

– Za tlak:
bar (bar)

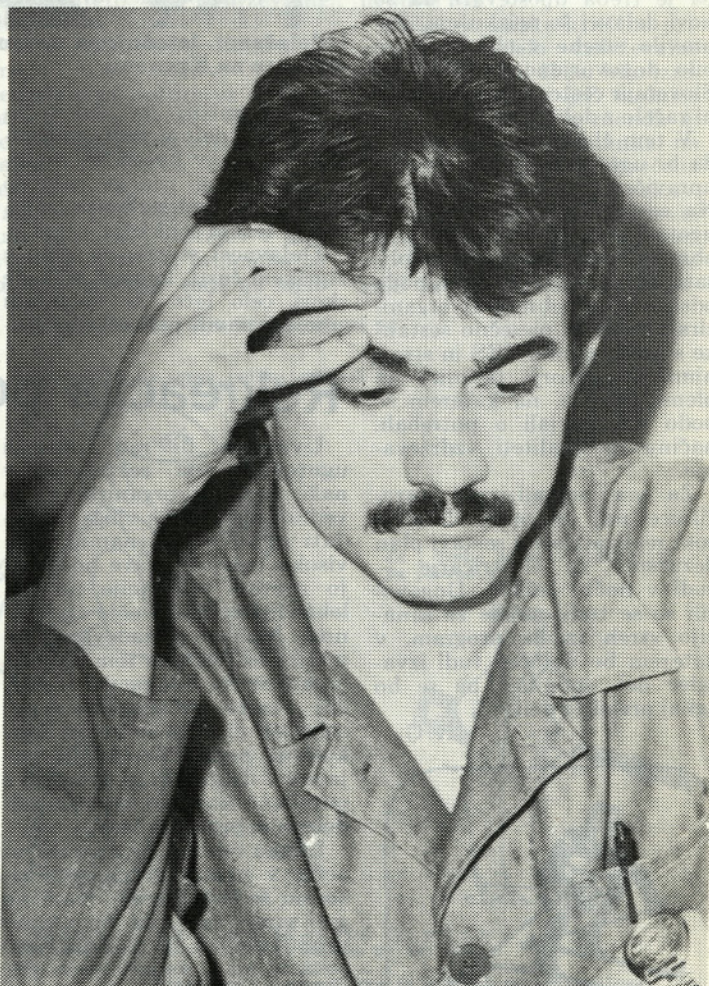
– Za energijo, delo in količino toplote:
watt-ura (Wh)

– Za moč:
volt-amper (VA)

– Za temperaturo:
celzijeva stopinja (°C)

Za delovne organizacije s področja tekstilne industrije in tako tudi za našo delovno organizacijo, uveljavitev novih zakonitih merskih enot ni nova. Že od 1. julija 1979. leta sta v tekstilni industriji v veljavi dva nova jugoslovanska standarda z obvezno uporabo, ki za vse vrste preje in za vse vrste tekstilnih izdelkov ravnih površin (tkanine, pletenine, ...) predpisujeta uporabo zakonitih merskih enot. Medtem ko smo določila teh standardov v naši delovni organizaciji uvedli lansko leto, oznako tex za številko preje pa uporabljamo že od 1970. leta, se bomo na drugih področjih morali na nove enote in njih uporabo še privaditi.

Olga Abramič, dipl. ing.

SILVO ŠMID, sekretar OO ZK TOZD Predilnica

MARTIN ZAVRL — vzdrževalec: »Zaradi iztrošenosti energetskih naprav menim, da je najbolj nujno in potrebno nabaviti nov kotel za toplarno, da bomo lahko zagotovili potrebno paro za obratovanje in ogrevanje prostorov. Tudi naše delavnice bi morali opremiti z določenimi novimi stroji, da

bi vzdrževalci lažje in kvalitetnejše opravljali svoje delo, obenem pa tudi da bi imeli boljše pogoje dela. V novem letu si želim, da bi živeli v miru, da bi nas spremljalo zdravje, predvsem pa, da se tekstilec ne bi spet obrnil na slabše!«

Mato ujel največjega sulca

V soboto, 6. decembra, se je našemu Matu Hudoverniku, strastnemu ribiču — nasmehnila izredna ribiška sreča: v Savi je ujel sulca, največjega in najtežjega, kar je bilo letos ujetih po vojni v kranjski ribiški družini. Težak je bil 11,5 kg, dolg pa 103 cm.

Ta dan se je odpravil na ribolov skupaj s predsednikom ribiške družine Kranj Miranom Bogatajem. Lovila sta na bregu Save med Prebačevim in Kranjem. Dolgoletna praksa naredi mojstra — pravi pregovor in to velja tudi za našega Mateja. Za vabo je sam izdelal gumijasti »cof« rumeno-rjavkaste barve, ki se je odlično obnesel. Sulc je prijel 3–4 m od brega in Mato ga je v minuti potegnil iz vode. Mato je na ta ulov vsekakor lahko ponosen, sulčevo glavo pa je dal preparirati in bo našla mesto kot trofeja v njegovi domači zbirki. Pri tem velja še omeniti, da zadnji sulc ni njegova edina trofeja, saj se Mato ukvarja s tem športom že 26 let. Leta 1979 je že ujel 7,5 kg težkega sulca — tudi v Savi, pred petimi ali šestimi leti pa v Bobovku 8,5 kg težkega krapa.

R. G.

Zahvale

Ob smrti mojega dobrega očeta

ANTONA AMBROŽA
upojenca

se iskreno zahvaljujem DE plemenitilnica I in sodelavcem ekonomskega sektorja za podarjena venca, izraze sožalja in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovo zadnjo pot.

Marinka Gašperšič
v imenu domačih

Ob smrti mojega dragega očeta se vsem sodelavkam in sodelavcem iz skladišča gotovega blaga iskreno zahvaljujem za venec in izrečeno sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsemn še enkrat lepa hvala.

Danica Štern

Ob smrti mojega očeta

JOŽETA ZORKA

se lepo zahvaljujem sodelavcem tkalnice I za venec in sveče ter izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Marija Mihelčič

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem za podarjeno darilo vsem sodelavcem in sodelavkam plemenitilnice I.

Alojz Košmrlj

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz adjustirnega oddelka se ob odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem za lepo darilo in jim želim še veliko delovnih uspehov, zdravja in sreče.

Angelca Križaj

Vsem sodelavkam in sodelavcem adjustirnega oddelka se ob odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem za poklonjeno darilo in voščilo, ter jim želim še mnogo delovnih uspehov.

Minka Slevce

Vsem sodelavkam in sodelavcem čistilnice obata II ter sindikalni organizaciji, se za lepa darila, ki nama bodo ostala v trajnem spominu, iskreno zahvaljujeta.

Celotnemu kolektivu pa želiva v bodoče še veliko delovnih uspehov in osebne sreče v življenju.

hvaležni
Štefka Mabič in
Ančka Hadalin

Na koncu svoje delovne dobe se ob odhodu v pokoj želim iskreno zahvaliti vsem, ki so prispevali k nakupu dragocenih daril, enako tudi OOS tkalnice II. Vsem skupaj želim čim več delovnih uspehov, posebno sodelavkam in sodelavcem v navijalnici obrata II.

Milka Pernuš

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavkam in obratovodstvu tkalnice II, enako tudi mojstrom navijalnice za lepo spominsko darilo, ki me bo spominjalo na skupna delovna leta. Za lepo darilo pa se tudi zahvaljujem sindikalni organizaciji.

Vsemu delovnemu kolektivu pa še mnogo uspehov v letu 1981.

Marinka Pintar

Sodelavkam in obratovodstvu tkalnice obrata II, se ob odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem za lepo darilo, ki me bo vedno spominjalo na leta, ki smo jih preživeli skupaj ob delu. Za lepo spominsko darilo pa se tudi zahvaljujem sindikalni organizaciji.

Celotnemu kolektivu želim še veliko delovnih uspehov v letu 1981

Francka Kodrič

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem za lepa poklonjena darila sodelavcem VES I in tkalnice I. Vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov in srečno novo leto.

Franjo Demark

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem za lepa poklonjena darila sodelavcem tkalnice A in tkalnice 6 ter OO sindikata TOZD tkalnica. Kolektivu želim še veliko delovnih uspehov.

Milka Polak

Sodelavcem gravure se najlepše zahvaljujem za lepo poklonjeno darilo ob odhodu v pokoj. Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov in srečno novo leto 1981.

Ivan Mauser

**Dopisujte
v naše
glasilo**

TEKSTILEC — glasilo delovnega kolektiva »Tekstilindus« Kranj — ureja glavni in odgovorni urednik Katarina Guštin in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Pavla Peranovič — predsednik, Niko Srabočan — podpredsednik in člani: Sonja Ječnik, Ana Vetrnik, Milan Zvočelj, Kristina Frantar in Jana Tomšič

